MỘT SỐ TIÊU CHÍ ĐÁNH GIÁ VIỆC THỰC HIỆN QUY TẮC ỨNG XỬ VĂN HÓA TRÊN MÔI TRƯỜNG SỐ Ở CÁC HỌC VIỆN, TRƯỜNG SĨ QUAN QUÂN ĐỘI HIỆN NAY

Lương Ngọc Quang
Trường Sĩ quan Chính trị

Tóm tắt: *Bài viết tập trung phân tích ba nhóm tiêu chí đánh giá việc thực hiện Quy tắc ứng xử văn hóa trên môi trường số ở các học viện, trường sĩ quan Quân đội hiện nay, gồm: nhận thức và trách nhiệm của các chủ thể; nội dung, hình thức và biện pháp tổ chức thực hiện; kết quả chuyển biến về thái độ, hành vi và thực hiện nhiệm vụ. Trên cơ sở đó, bài viết góp phần xây dựng căn cứ đánh giá khách quan, toàn diện, phù hợp với thực tiễn, nhằm nâng cao hiệu quả thực hiện Quy tắc, xây dựng môi trường văn hóa số lành mạnh, an toàn trong các nhà trường Quân đội.*

Từ khóa: *Quy tắc ứng xử; văn hóa số; tiêu chí đánh giá; học viện, trường sĩ quan Quân đội; môi trường số.*

CRITERIA FOR EVALUATING THE IMPLEMENTATION OF A CODE OF CULTURAL CONDUCT IN THE DIGITAL ENVIRONMENT WITHIN MILITARY ACADEMIES AND OFFICER SCHOOLS

Abstract: *This article analyzes three sets of criteria for evaluating the implementation of a code of cultural conduct in the digital environment within military academies and officer schools: the awareness and responsibilities of the involved parties; the content, forms, and organizational measures for implementation; and the resulting shifts in attitudes, behaviors, and the execution of assigned duties. Based on this, the article contributes to establishing an objective, comprehensive, and contextually relevant framework for evaluation, aimed at enhancing the effectiveness of the code's implementation and fostering a healthy, safe digital cultural environment within military educational institutions.*

Keywords: *Code of conduct; digital culture; evaluation criteria; military academies and officer schools; digital environment.*

Nhận bài: 19/09/2026 Phản biện: 19/10/2026 Duyệt đăng: 22/10/2026

I. ĐẶT VẤN ĐỀ

Chuyển đổi số mở ra nhiều cơ hội cho công tác quản lý, giáo dục, đào tạo và nghiên cứu khoa học trong Quân đội, song cũng đặt ra yêu cầu bảo đảm an toàn thông tin, giữ nghiêm kỷ luật và xây dựng văn hóa ứng xử chuẩn mực trên môi trường số. Quy tắc ứng xử văn hóa trên môi trường số trong Quân đội nhân dân Việt Nam ban hành kèm theo Quyết định số 2775/QĐ-BQP ngày 29 tháng 5 năm 2026 của Bộ Quốc phòng là căn cứ quan trọng để định hướng hành vi của quân nhân. Đối với các học viện, trường sĩ quan, thực hiện tốt Quy tắc còn góp phần hình thành phẩm chất, trách nhiệm và năng lực số cho đội ngũ cán bộ, sĩ quan tương lai. Thực tiễn triển khai bước đầu có chuyển biến tích cực, nhưng nhận thức và trách nhiệm của một số chủ thể chưa đồng đều; việc cụ thể hóa Quy tắc có nơi còn chậm, thiếu đồng bộ; hành vi ứng xử số của một bộ phận cán bộ, giảng viên, học viên chưa thật vững chắc. Vì vậy, cần có căn cứ đánh giá rõ ràng để nhận diện đúng kết quả, hạn chế và xác định giải pháp phù hợp. Từ yêu cầu đó, bài viết tập trung làm rõ ba nhóm tiêu chí đánh giá việc thực hiện Quy tắc ở các học viện, trường sĩ quan Quân đội hiện nay: Nhận thức và trách nhiệm của các chủ thể; nội dung, hình thức và biện pháp tổ chức thực hiện; kết quả chuyển biến trong thái độ, hành vi và thực hiện nhiệm vụ.

II. NỘI DUNG NGHIÊN CỨU

2.1. Tiêu chí đánh giá nhận thức và trách nhiệm của các chủ thể

Đánh giá việc thực hiện Quy tắc ứng xử văn hóa trên môi trường số trong nhà trường quân đội cần bảo đảm tính toàn diện, cụ thể, phù hợp với nhiệm vụ giáo dục, đào tạo, gồm ba nhóm tiêu chí:

Nhóm tiêu chí này đánh giá mức độ hiểu biết, trách nhiệm, khả năng tổ chức và sự tự giác chấp hành Quy tắc của từng lực lượng: Đối với cấp ủy, tổ chức đảng: Đánh giá nhận thức về vai trò của Quy tắc; việc đưa nội dung vào nghị quyết, chương trình, kế hoạch; xác định biện pháp phù hợp; lãnh đạo kiểm tra, giám sát, sơ kết, tổng kết và phát huy tính nêu gương của cán bộ, đảng viên. Đối với cán bộ chủ trì, chỉ huy: Xem xét khả năng quán triệt, cụ thể hóa Quy tắc thành kế hoạch, quy định, nền nếp; giáo dục, quản lý, phòng ngừa và xử lý vi phạm; gương mẫu trong phát ngôn, bình luận, chia sẻ thông tin. Đối với cơ quan chức năng: Đánh giá chất lượng, tính kịp thời của tham mưu, hướng dẫn; hiệu quả phối hợp, tập huấn, kiểm tra, giám sát và xử lý tình huống về ứng xử số, bảo mật, an toàn thông tin. Đối với giảng viên: Xem xét trách nhiệm giáo dục, định hướng, nêu gương; lồng ghép đạo đức, văn hóa và trách nhiệm số vào giảng dạy, nghiên cứu; sử dụng thông tin chuẩn mực, lan tỏa nội dung tích cực và đấu tranh với quan điểm sai trái, thù địch theo chức trách. Đối

với học viên: Đánh giá hiểu biết về Quy tắc; ý thức chấp hành, tự quản lý hành vi; khả năng nhận diện và ứng xử phù hợp trước thông tin sai lệch, xấu độc.

2.2. Tiêu chí đánh giá nội dung, hình thức và biện pháp tổ chức thực hiện Quy tắc

Nhóm tiêu chí này phản ánh chất lượng triển khai trên năm mặt: Về nội dung: Bảo đảm đầy đủ, phù hợp với Quy tắc ban hành kèm Quyết định số 2775/QĐ-BQP; chú trọng pháp luật, kỷ luật, bảo mật, ứng xử văn minh, kiểm chứng thông tin, nhận diện nội dung xấu độc và trách nhiệm sử dụng tài khoản, thiết bị số; phù hợp từng đối tượng và nhiệm vụ nhà trường. Về cụ thể hóa trong văn bản: Đánh giá việc đưa Quy tắc vào nghị quyết, kế hoạch, quy định sử dụng internet, mạng xã hội và nền tảng số; xác định hành vi khuyến khích, phòng ngừa, nghiêm cấm; quy trình phát hiện, báo cáo, xử lý vi phạm và gắn với đánh giá rèn luyện, thi đua theo quy định. Về tuyên truyền, giáo dục: Xem xét tính đa dạng, thiết thực, phù hợp đối tượng; kết hợp giáo dục tập trung, sinh hoạt tổ chức, hội thi, tọa đàm với video, infographic, học liệu số và tình huống mô phỏng nhằm tăng tương tác, hiệu quả tiếp nhận. Về biện pháp tổ chức: Đánh giá tính đồng bộ, khả thi; kết hợp giáo dục, thuyết phục với quản lý, kiểm tra, giám sát và xử lý vi phạm; phân công rõ trách nhiệm, thời gian, nguồn lực và phối hợp giữa các lực lượng. Về gắn kết nhiệm vụ: Tích hợp thực hiện Quy tắc với giáo dục chính trị, pháp luật, kỷ luật; xây dựng môi trường văn hóa, chuyển đổi số, bảo mật, an ninh mạng; đấu tranh phản bác quan điểm sai trái, thù địch và lan tỏa hình ảnh "Bộ đội Cụ Hồ".

2.3. Tiêu chí đánh giá kết quả thực hiện Quy tắc

Nhóm tiêu chí này tập trung vào chuyển biến thực tế, tránh chỉ dựa vào số hoạt động hoặc mức hoàn thành kế hoạch: Về thái độ, trách nhiệm: Đánh giá sự tự giác chấp hành, thận trọng khi tiếp nhận và chia sẻ thông tin; chủ động lan tỏa nội dung chính thống, đấu tranh với thông tin xấu độc; bảo vệ bí mật, dữ liệu và báo cáo nguy cơ vi phạm. Về hành vi ứng xử: Xem xét việc sử dụng nền tảng số đúng mục đích, quy định; đăng tải thông tin có kiểm chứng, sử dụng ngôn ngữ chuẩn mực, tôn trọng danh dự, nhân phẩm; không phát tán tin sai hoặc tiết lộ thông tin, tài liệu chưa được phép; ứng xử phù hợp khi bị kích động, mạo danh, xuyên tạc hoặc tấn công mạng. Về năng lực tự quản lý: Đánh giá khả năng kiểm soát thời gian, mục đích, nội dung sử dụng; tự điều chỉnh hành vi, nhận diện tác động tiêu cực và chủ động khai thác môi trường số phục vụ học tập, nghiên cứu, công tác. Về kết quả thực hiện nhiệm vụ: Xem xét hiệu quả sử dụng nền tảng, thư viện, học liệu số; tham gia tuyên truyền, đấu tranh theo chức trách; chấp hành quy định về thiết bị, mạng xã hội, bảo mật và nhận xét của tổ chức, tập thể. Kết quả đánh giá cần chỉ rõ tiến bộ, hạn chế ở từng nhóm tiêu chí, làm căn cứ điều chỉnh nội dung và biện pháp thực hiện Quy tắc.

III. KẾT LUẬN

Tóm lại, ba nhóm tiêu chí đánh giá việc thực hiện Quy tắc ứng xử văn hóa trên môi trường số ở các học viện, trường sĩ quan Quân đội có quan hệ chặt chẽ, bổ sung cho nhau. Nhóm thứ nhất phản ánh nhận thức và trách nhiệm của các chủ thể; nhóm thứ hai đánh giá chất lượng tổ chức thực hiện; nhóm thứ ba xác định kết quả chuyển biến trong thái độ, hành vi và thực hiện nhiệm vụ. Vận dụng đồng bộ các nhóm tiêu chí sẽ tạo cơ sở đánh giá tương đối toàn diện, khách quan và sát thực tiễn, qua đó giúp các học viện, trường sĩ quan nhận diện đúng ưu điểm, hạn chế và lựa chọn giải pháp phù hợp. Quá trình đánh giá cần kết hợp định tính với định lượng, tự đánh giá với đánh giá của tổ chức, kết quả triển khai với biểu hiện hành vi thực tế; đồng thời bảo đảm tuân thủ các quy định về quản lý, bảo vệ thông tin trong Quân đội.

TÀI LIỆU THAM KHẢO

Bộ Chính trị, Kết luận số 01-KL/TW, ngày 18/5/2021 về tiếp tục thực hiện Chỉ thị số 05-CT/TW về đẩy mạnh học tập và làm theo tư tưởng, đạo đức, phong cách Hồ Chí Minh, Hà Nội, 2021.

Bộ Quốc phòng, Điều lệ công tác nhà trường Quân đội nhân dân Việt Nam, Nhà xuất bản Quân đội nhân dân, Hà Nội, 2016.

Bộ Quốc phòng, Quyết định số 2775/QĐ-BQP ngày 29/5/2026 ban hành Quy tắc ứng xử văn hóa trên môi trường số trong Quân đội nhân dân Việt Nam, Hà Nội, 2026.

Bộ Thông tin và Truyền thông, Quyết định số 874/QĐ-BTTTT ngày 17/6/2021 ban hành Bộ Quy tắc ứng xử trên mạng xã hội, Hà Nội, 2021.

Bộ Văn hóa, Thể thao và Du lịch, Quyết định số 423/QĐ-BVHTTDL ngày 05/3/2026 ban hành Bộ Quy tắc ứng xử văn hóa trên môi trường số, Hà Nội, 2026.